

**Către
Curtea Constituțională a României**

În atenția d-lui. Președinte Valer Dorneanu

Trimis prin email: registratura.jurisdictionala@ccr.ro

Referitor dosare aflate pe rolul CCR care au ca obiect neconstituționalitatea:

- Legii nr. 55/2020 – dosar nr. 1160D/2020, nr. 1956D/2020, nr. 2357D/2020, nr. 2500D/2020, nr. 22D/2021, nr. 403D/2021, nr. 634D/2021, nr. 694D/2021, nr. 695D/2021, nr. 739D/2021, nr. 764D/2021, nr. 916D/2021, nr. 927D/2021;
- Legii nr. 136/2020 – dosar nr. 2282D/2020;
- OUG nr. 21/2004 – dosar nr. 1956D/2020, nr. 403D/2021, nr. 638D/2021

DOMNUL PREȘEDINTE,

Subscrisa Coaliția pentru Apărarea Statului de Drept, asociație fără scop patrimonial, non-guvernamentală, cu sediul în București, str. Matei Voievod, nr. 27, sector 2, înregistrată în Registrul Special sub nr. 28/23.03.2021, CUI: 44037400, e-mail: asociatiaCASD@gmail.com, tel: 0743120002, reprezentată legal de Elena Radu, în calitate de președinte,

Având în vedere:

I. faptul că pe rolul Curții Constituționale a României se află mai multe dosare care au ca obiect:

A. excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești a dispozițiilor Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, publicată în M. Of. nr. 396/15 mai 2020, respectiv dosarele: nr. 1160D/2020, nr. 1956D/2020, nr. 2357D/2020, nr. 2500D/2020, nr. 22D/2021, nr. 403D/2021, nr. 634D/2021, nr. 694D/2021, nr. 695D/2021, nr. 739D/2021, nr. 764D/2021, nr. 916D/2021, nr. 927D/2021.

B. excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești a dispozițiilor Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, respectiv dosarul nr. 2282D/2020.

C. excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești a dispozițiilor OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, respectiv dosarele: nr. 1956D/2020, nr. 403D/2021, nr. 638D/2021.

II. faptul că, invocând dispozițiile Legii nr. 55/2020, Guvernul a adoptat numeroase hotărâri de Guvern prin care a instituit diverse măsuri care au restrâns exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale, existând numeroase critici în spațiul public referitoare la constituționalitatea Legii nr. 55/2020, inclusiv demonstrații publice.

III. faptul că, în temeiul Legii nr. 136/2020 se instituie carantina persoanelor fizic în contextul pandemiei COVID-19, măsură care afectează libertatea individuală a cetățenilor, existând numeroase critici în spațiul public referitoare la constituționalitatea Legii nr. 136/2020.

IV. faptul că ulterior declarării ca neconstituționale a dispozițiilor art. 4 OUG nr. 21/2004 *"în măsura în care acțiunile și măsurile dispuse pe durata stării de alertă nu vizează restrângerea exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți fundamentale"*, prin Decizia CCR nr. 157/2020, Guvernul a adoptat OUG nr. 68/2020 prin care modificat OUG nr. 21/2004.

V. faptul că Parlamentului European a adoptat Rezoluția din 13 noiembrie 2020 referitoare la impactul măsurilor privind COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale (2020/2790(RSP))¹ potrivit căreia în urma analizei situației apărute în statele membre ale Uniunii Europene s-a constatat că sub pretextul implementării de măsuri pentru combaterea pandemiei COVID-19 au fost afectate democrația, statul de drept și drepturile fundamentale. Astfel, printre altele, s-a constatat că:

- *"E. întrucât funcționarea democrațiilor și sistemul de echilibru al puterilor care reglementează funcționarea lor sunt afectate atunci când o situație de urgență sanitară generează schimbări în repartizarea competențelor, permițând, de exemplu, puterii executive să dobândească noi prerogative, în baza cărora poate limita drepturile individuale și poate exercita competențe rezervate în mod obișnuit legiuitorului și autorităților locale, impunând, în același timp, constrângeri asupra rolului parlamentelor, autorităților judiciare, al societății civile și al mass-mediei, precum și asupra activităților și implicării cetățenilor; întrucât, în majoritatea statelor membre, nu există restricții specifice în ceea ce privește activitatea sistemului judiciar, însă măsurile de restricționare au făcut aproape imposibilă funcționarea normală a instanțelor."*

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere numeroasele critici apărute în spațiul public potrivit cărora, prevalându-se de dispozițiile generale, neclare și neprevizibile ale art. 5 din Legea nr. 55/2020, Guvernul își arogă puteri de legiferare și adoptă Hotărâri de Guvern prin care restrânge exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale, în condițiile în care potrivit art. 53 din Constituția României

¹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0307_RO.html?fbclid=IwAR1BAP9LueACGt3ImFiqPD9tNlf_OyD1juszdz9WDt4XoyPIG2Rixhn6MWc

restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale poate fi dispusă numai prin lege adoptată de Parlamentul României.

- "F. întrucât **controlul judiciar intern**, completat de un control extern, **continuă să aibă o importanță fundamentală**, deoarece **drepturile la un proces echitabil și la căi de atac eficiente rămân aplicabile în situațiile de urgență**, ceea ce înseamnă că **persoanele afectate de măsurile de urgență trebuie să poată beneficia de căi de atac eficiente în cazul în care autoritățile statului aduc atingere drepturilor lor fundamentale, și că trebuie să se garanteze totodată faptul că puterea executivă nu își depășește competențele.**"

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere că există numeroase critici în spațiul public potrivit cărora Guvernul și-a depășit competențele, restrângând drepturile și libertățile fundamentale cu încălcarea dispozițiilor art. 53 și art. 108 alin. (1) din Constituție, iar Legea nr. 55/2020 care a fost invocată de Guvern pentru restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, nu prevede o procedură de atac care să permită accesul la instanță într-un termen optim pentru a se analiza încălcările invocate de cetățeni.

- "I. întrucât **încrederea în acțiunile guvernelor și ale statelor este esențială pentru asigurarea sprijinului pentru măsurile de urgență adoptate, precum și a punerii în aplicare a acestora; întrucât, pentru a atinge aceste obiective într-un context democratic, este vital ca deciziile adoptate să fie transparente, bazate pe date științifice și democratice, precum și să existe un dialog cu opoziția, societatea civilă și părțile interesate și o implicare adecvată a acestora.**"

Această situație este posibil să se regăsească și în România, existând numeroase critici în spațiul public potrivit cărora Guvernul a adoptat hotărâri de Guvern prin care s-au instituit măsuri obligatorii care restrâng exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale, fără să prezinte date științifice și democratice pentru adoptarea măsurilor pe care le-a propus și impus și fără să respecte principiul transparenței decizionale, neavând niciun dialog cu opoziția, societatea civilă sau părțile interesate.

- "J. întrucât **Comisia a monitorizat măsurile de urgență adoptate de guvernele statelor membre pe durata crizei; întrucât Președinta Comisiei, Ursula von der Leyen, a declarat la 31 martie 2020 că „măsurile de urgență trebuie să se limiteze la ceea ce este necesar și să fie strict proporționale. Ele nu trebuie să se aplice pe o durată nedeterminată. În plus, guvernele trebuie să se asigure că astfel de măsuri fac obiectul unui control regulat.** Comisia Europeană va monitoriza îndeaproape, într-un spirit de cooperare, aplicarea măsurilor de urgență în toate statele membre"(33) și întrucât **comisarul Didier Reynders a făcut o declarație similară la 26 martie 2020.**"

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere criticile din spațiul public potrivit cărora măsurile instituite prin hotărârile de Guvern nu respectă principiul necesității și proporționalității, nefiind indicat în notele de fundamentare ale HG-urilor vreun argument în acest sens, precum și criticile potrivit cărora, cu toate că formal măsurile sunt instituite pentru o perioadă limitată de 30 zile, în realitate perioada pentru care sunt instituite măsurile se prelungește în mod unilateral de către Guvern, din 30 în treizeci de zile, fără nicio consultare, fără prezentarea vreunei justificări privind necesitatea

și eficiența măsurilor în combaterea transmiterii virusului SARS-COV2 și fără existența vreunui control.

- "L. întrucât **Comisia de la Veneția** recomandă ca „*declarațiile sau măsurile care nu au un termen-limită specific, inclusiv cele a căror suspendare este condiționată de depășirea situației excepționale, nu ar trebui să fie considerate legale dacă nu există o reexaminare periodică a situației*”

Această situație este posibil să se regăsească și în România, existând numeroase critici în spațiul public potrivit cărora nu există o reexaminare periodică efectivă a măsurilor instituite, Guvernul dispunând și prelungind aplicabilitatea a diverse măsuri în mod unilateral, fără nicio consultare, fără prezentarea vreunei justificări privind necesitatea și eficiența măsurilor în combaterea transmiterii virusului SARS-COV2 și fără existența vreunui control.

- "M. întrucât **măsurile de urgență trebuie să fie nediscriminatorii, iar guvernele nu trebuie să folosească măsurile legislative de urgență pentru a impune limitări ale drepturilor fundamentale; întrucât guvernele trebuie să întreprindă, de asemenea, o serie de acțiuni suplimentare pentru a reduce potențialul impact negativ pe care astfel de măsuri l-ar putea avea asupra vieții oamenilor**”

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere criticile din spațiul public potrivit cărora de la instituirea stării de alertă, de circa 1 an, Guvernul a procedat numai la instituirea de măsuri care restrâng drepturi și libertăți fundamentale, singurul argument invocat fiind acela că există o presiune asupra sistemului medical ca urmare a numărului de cazuri. Totodată, există critici în spațiul public potrivit cărora Guvernul nu a întreprins acțiuni suplimentare pentru creșterea capacității de răspuns a sistemului medical, în condițiile în care din punct de vedere financiar a contractat numeroase împrumuturi, crescând datoria publică a României cu peste 130 miliarde lei.

- "O. întrucât **controlul parlamentar a fost limitat în majoritatea statelor membre ca urmare a utilizării unor competențe executive excepționale, în timp ce rolul jucat de parlamentele din anumite state membre a devenit unul secundar, permițând guvernelor să introducă rapid măsuri de urgență fără un control suficient**”

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere faptul că după instituirea stării de alertă în temeiul Legii nr. 55/2020, prin decizia CCR nr. 457/2020 au fost declarate neconstituționale dispozițiile art. 4 alin. (3) și (4) din Legea nr. 55/2020. Aceasta deoarece față de mecanismul inițial al Legii nr. 55/2020 care prevedea, într-o primă etapă, stabilirea de către Guvern a măsurilor care urmau să se instituie în perioada stării de alertă, iar în a doua etapă, aceste măsuri urmau să fie supuse controlului parlamentar, Parlamentul putând să le revizuiască, începând cu 01 iulie 2020, când s-a publicat în Monitorul Oficial decizia CCR nr. 457/2020, s-a ajuns în situația în care puterea executivă – Guvernul să dispună orice măsuri restrictive de drepturi și libertăți fundamentale, fără niciun control parlamentar.

- "R. întrucât **libertatea de circulație a fost restricționată în toate statele membre prin autoizolare obligatorie sau recomandată și prin interzicerea deplasărilor pentru motive neesențiale**; întrucât, ca răspuns la pandemia de COVID-19, majoritatea statelor membre au reintrodus controalele la frontierele interne, au închis parțial sau total aceste frontiere sau le-au închis pentru anumite categorii de călători, inclusiv pentru cetățeni ai UE și membri ai familiilor acestora, precum și pentru resortisanți ai țărilor terțe care își au reședința pe teritoriul lor sau pe cel al unui alt stat membru; întrucât a existat o lipsă clară de coordonare între statele membre și cu instituțiile Uniunii atunci când au fost introduse aceste măsuri; întrucât unele state membre au introdus restricții ilegale și discriminatorii prin faptul că nu li s-a permis resortisanților unui alt stat membru al UE să intre pe teritoriul lor".

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere criticile din spațiul public potrivit cărora Guvernul instituie din ce în ce mai multe măsuri obligatorii care restrâng în mod excesiv libertatea de circulație și determină izolarea obligatorie, fără nicio justificare și fără prezentarea vreunor date științifice potrivit cărora asemenea măsuri ar contribui în mod efectiv la combaterea transmiterii virusului SARS-COV2.

- "S. întrucât **libertatea de întrunire și de asociere sunt piloni importanți ai democrației**; întrucât **capacitatea de a exercita aceste drepturi a fost restricționată din cauza regulilor de distanțare socială necesare și a măsurilor de precauție în materie de protecție a sănătății publice în majoritatea statelor membre**; întrucât unele state membre au decis să permită întrunirile în conformitate cu normele privind distanțarea socială, în timp ce altele le-au interzis în totalitate; întrucât, în unele state membre, au fost examinate legi și măsuri controversate care nu au legătură cu starea de urgență, fără ca cetățenii să aibă posibilitatea de a demonstra în mod liber"

Aceasta este situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere criticile din spațiul public potrivit cărora prin hotărârile de Guvern privind prelungirea stării de alertă s-a limitat organizarea de mitinguri și demonstrații la un număr de maximum 100 de persoane, în condițiile în care Guvernul menține și instituie din ce în ce mai multe măsuri restrictive de drepturi și libertăți fundamentale care au impact negativ asupra tuturor cetățenilor României atât în prezent, cât și pe termen lung. Toate aceste măsuri au determinat numeroase demonstrații, iar cetățenii sunt amenințați pentru că organizează și participă la aceste manifestații.

- "Y. întrucât unele state membre au recurs la **măsuri represive disproporționate pentru a asigura respectarea efectivă a restricțiilor**, cum ar fi incriminarea încălcării măsurilor de izolare și de carantină, ceea ce s-a concretizat prin aplicarea unor amenzi ridicate și întocmirea de dosare penale de durată"

Această situație este posibil să se regăsească și în România, având în vedere criticile din spațiul public potrivit cărora măsurile represive sunt din ce în ce mai disproporționale, ajungându-se la situația în care Primul -Ministru să catalogheze drept teroriști persoanele care critică activitatea și măsurile instituite de Guvern. Totodată, numărul amenziilor date persoanelor care critică măsurile instituite de Guvern este din ce în ce mai mare. Mai mult, există din ce în ce mai multe cazuri vehiculate în mass-media de persoane internate în mod

nevoluntar la psihiatrie pentru că au criticat și au manifestat împotriva măsurilor obligatorii instituite de Guvern.

VI. faptul că potrivit dispozițiilor art. 47 alin. (5) –(7) și art. 48 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale², termenul de judecată pentru soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate se stabilește la data depunerii raportului și nu poate fi mai mic de 30 zile.

În ceea ce privește termenul de depunere a raportului acesta nu poate depăși 90 zile de la data înregistrării sesizării, dar în situații excepționale, președintele Curții Constituționale poate dispune, după consultarea judecătorului – raportor, un termen mai scurt pentru depunerea raportului.

VII. faptul că pentru parte din dosarele aflate pe rolul Curții Constituționale a României având ca obiect excepția de neconstituționalitate s-a împlinit termenul de 90 zile pentru depunerea raportului

Astfel, pentru următoarele dosare s-a împlinit termenul de 90 zile pentru depunerea raportului de către judecătorul – raportor:

Nr. Dosar	Obiect	Stadiu	Data înregistrare sesizare	Data împlinire termen 90 zile pentru depunere raport
1160D/2020	LEGEA nr.55/2020 art.62, LEGEA nr.70/2020 art.56 alin.1 lit.a, lit.b, lit.c, alin.2	Dosar in faza de raport	30/07/2020	28/10/2020

2 Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale

- Articolul 47

”(5) *Judecătorul-raportor, analizând proiectul de raport, punctele de vedere și relațiile cerute, soluțiile din doctrina și jurisprudență română și străină, precum și oricare alt element necesar dezbaterilor, întocmește un raport scris asupra cauzei.*

(6) *În cazurile prevăzute la art.146 lit. a) teza întâi, lit. b), c), d) și k) din Constituția României, republicată, termenul de depunere a raportului nu poate depăși, de regulă, 90 de zile de la data înregistrării sesizării.*

(7) *În celelalte cazuri, termenul de depunere a raportului se stabilește ținându-se seama de termenele prevăzute de lege.*

(8) *În situații excepționale, când urgența o impune, președintele Curții Constituționale poate dispune, după consultarea judecătorului-raportor, ca termenul prevăzut la alin.(6) să fie mai scurt.*

(9) *Magistratul-asistent desemnat în dosar pregătește lucrările în vederea dezbaterilor.”*

- Articolul 48

”(2) *În cazul soluționării excepțiilor de neconstituționalitate, termenul de judecată se stabilește la data depunerii raportului și nu poate fi fixat într-un interval mai scurt de 30 de zile.*”

1956D/2020	O.U.G. nr.1/1999, LEGEA nr.453/2004, O.U.G. nr.36/2020, O.G. nr.21/2004, LEGEA nr.554/2004 art.5 alin.3, LEGEA nr.55/2020	Dosar in faza de raport	03/11/2020	01/02/2021
1956D/2020	O.U.G. nr.1/1999, LEGEA nr.453/2004, O.U.G. nr.36/2020, O.G. nr.21/2004, LEGEA nr.554/2004 art.5 alin.3, LEGEA nr.55/2020	Dosar in faza de raport	03/11/2020	01/02/2021
2282D/2020	LEGEA nr.136/2020 art.7 alin.2, LEGEA nr.185/2017 art.7 alin.5	Dosar in faza de raport	10/12/2020	10/03/2021
2357D/2020	LEGEA nr.55/2020	Dosar in faza de raport	16/12/2020	16/03/2021
2500D/2020	Legea nr.55/2020 art.13	Dosar in faza de raport	29/12/2020	29/03/2021

Pentru următoarele dosare nu s-a împlinit termenul de 90 zile pentru depunerea raportului de către judecătorul – raportor:

Nr. Dosar	Obiect	Stadiu	Data înregistrare sesizare	Data implinire termen 90 zile pentru depunere raport
22D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.13	Dosar in faza de raport	07/01/2021	07/04/2021
403D/2021	O.U.G. nr.21/2004 art.4 ind.1, O.U.G. nr.21/2004 art.4 ind.2, O.U.G. nr.21/2004 art.4 ind.3, O.U.G. nr.21/2004 art.4 ind.4, O.U.G. nr.21/2004 art.4 ind.5, LEGEA nr.55/2020 art.3, LEGEA nr.55/2020 art.8	Dosar in faza de raport	09/02/2021	10/05/2021
634D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.5 alin.2 lit.d, LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h, LEGEA nr.55/2020 art.66 lit.a	Dosar in faza de raport	25/02/2021	26/05/2021
638D/2021	O.U.G. nr.21/2004 art.22 lit.b	Dosar in faza de raport	25/02/2021	26/05/2021
695D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h, LEGEA nr.55/2020 art.66 lit.a, LEGEA nr.55/2020 art.67, LEGEA nr.55/2020	Dosar in faza de raport	02/03/2021	31/05/2021
694D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.5 alin.2, lit.d, LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h	Dosar in faza de raport	02/03/2021	31/05/2021
739D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h	Dosar in faza de raport	04/03/2021	02/06/2021
764D/2021	LEGEA nr.55/2020	Dosar in faza de raport	08/03/2021	06/06/2021
916D/2021	LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h, LEGEA nr.55/2020 art.5 alin.2 lit.d, LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h, LEGEA	Dosar in faza de raport	18/03/2021	16/06/2021

	nr.55/2020 art.13 lit.a			
927D/2021	LEGEA nr.55/2020, LEGEA nr.77/2016 art.4 alin.1 ind.3, alin.3, LEGEA nr.77/2016 art.5 alin.3, LEGEA nr.77/2016 art.7 alin.5 ind.1, LEGEA nr.77/2016 art.8 alin.5	Dosar in faza de raport	19/03/2021	17/06/2021

Față de cele menționate anterior, se poate constata că dispozițiile legilor care fac obiectul excepțiilor de neconstituționalitate sunt aplicabile, în prezent, tuturor cetățenilor României și există numeroase critici în spațiul public potrivit cărora acestea sunt lovite de vicii de neconstituționalitate, permițându-se astfel Guvernului să dispună, prin hotărâre de Guvern, instituirea unor măsuri obligatorii care restrâng exercițiul unor drepturi și libertăți fundamentale, în temeiul unor legi adoptate cu încălcarea dispozițiilor constituționale.

În contextul pandemiei COVID-19, considerăm că ne aflăm într-o situație excepțională și este necesar să fie analizate cu prioritate excepțiile de neconstituționalitate care vizează legislația aplicabilă în contextul pandemiei COVID -19, respectiv Legea nr. 55/2020, Legea nr. 136/2020 și OUG nr. 21/2004. Aceasta cu atât mai mult cu cât, în condițiile în care criticile de neconstituționalitate invocate în dosarele care se află pe rolul Curții Constituționale ar fi considerate întemeiate de către aceasta, este necesar ca dispozițiile legale aferente să fie declarate neconstituționale și să își înceteze efectele, pentru a stopa o eventuală restrângere a drepturilor și libertăților fundamentale în mod neconstituțional.

Din acest motiv, solicităm președintelui Curții Constituționale a României:

1. în temeiul art. 47 alin. (6) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale să dispună judecătorilor – raportori să depună rapoartele în dosarele nr. 1160D/2020, nr. 1956D/2020, nr. 1956D/2020, nr. 2282D/2020, nr. 2357D/2020, nr. 2500D/2020 (pentru care s-a împlinit termenul de 90 zile), iar în temeiul art. 48 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale să stabilească termenul de judecată în aceste dosare;

2. în temeiul art. 47 alin. (8) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, după consultarea cu judecătorii raportori, să dispună reducerea termenului prevăzut de art. 47 alin. (6) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale pentru depunerea rapoartelor în dosarele nr. 22D/2021, nr. 403D/2021, nr. 634D/2021, nr. 638D/2021, nr. 695D/2021, nr. 694D/2021, nr. 739D/2021,

nr. 764D/2021, nr. 916D/2021, nr. 927D/2021 (pentru care nu s-a împlinit termenul de 90 zile), iar ulterior depunerii rapoartelor, în temeiul art. 48 alin. (2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, să stabilească termenul de judecată în aceste dosare.

Cu stima,
Coaliția pentru Apărarea Statului de Drept
Președinte Elena Radu

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO